

Chương 21

HỢP TÁC

Quyên ngồi bên bàn làm việc, mở máy tính và nhận được thư của Hiếu:

“Chào Quyên!

Tớ có anh trai tên là Nghĩa. Anh ấy có một công ty chuyên chế tác đá và thu gom đồ cổ bằng đá. Công việc của anh ấy có vẻ phát tài vì hợp tác được với một công ty Hồng Kông. Anh ấy mới mua máy tính, nhờ tớ cài đặt phần mềm và chuyển các file từ máy tính cũ sang máy tính mới. Trong lúc thực hiện, tớ thấy có một tệp file liên quan đến chi tiết kiến trúc, một dạng như cột trụ đá, lan can đá trong kiến trúc truyền thống Việt Nam. Tớ nghĩ tư liệu này biết đâu giúp được bạn trong việc làm luận án. Anh trai tớ cũng đồng ý để gửi file này cho bạn tham khảo.

Nếu có vấn đề gì cần trao đổi tớ sẽ bố trí để bạn gặp anh ấy.

Chúc mọi điều tốt lành.

Hiếu “.

Quyên tải tệp file xuống. Chủ yếu là ảnh về các thạch trụ. Có đến hơn 40 chiếc. Trong đó, chụp rõ đầu thạch trụ với các lỗ đục tròn đánh dấu. Trong ảnh còn ghi rõ vết mực đỏ đánh dấu số của từng thạch trụ.

Quyên đặc biệt chú ý đến một bức ảnh về bản đồ hành chính tỉnh Hà Nam. Trên bản đồ còn ghi mấy dòng chữ viết tay: “*Vị trí thạch trụ*”. Có khá nhiều vết đánh dấu, tập trung chủ yếu tại 3 địa điểm: Địa điểm cuối phía Tây của Quốc lộ 38, là nơi khai thác đá vôi tại núi Tượng Lĩnh và một số khu công nghiệp mới xây dựng; Địa điểm một số khu đô thị mới gần chùa Tam Chúc

và chùa Bà Đanh; Địa điểm một số khu đô thị mới dọc sông Châu, gần chùa Đọi Sơn.

Quyên suy nghĩ một lúc và quyết định sẽ chuyển các điểm đánh dấu này lên bản đồ dạng thông tin địa lý (GIS) tỉnh Hà Nam, kết hợp với vị trí của chùa, đền, đình và địa điểm địa lý đặc biệt theo nguyên tắc Phong thủy như gò núi, eo sông... để hình thành một hệ thống các trục định vị mà cô nghĩ là cần thiết cho việc tìm kiếm các kiến trúc kho báu.

*

* *

Quyên đã được biết rằng: Ngày xưa, khi xây dựng nhà, để đo đạc người ta thường sử dụng thước tầm, là một thanh thước bằng tre, gỗ, được đánh dấu bằng mực để ghi các kích thước vì kèo, bộ khung nhà, giúp cho việc sửa chữa, thay thế các bộ phận hoặc làm lại nhà theo được kích thước như cũ. Thước tầm được cất giữ bằng cách gác trên vị trí cao dưới mái nhà.

Quyên tự hỏi: Một ngôi nhà thì có thước tầm, song với một hệ thống các công trình quốc gia thì người xưa lấy gì để định vị? Ngoài việc định vị theo địa hình gò núi, sông, hồ còn cách nào khác không, trong điều kiện không có hệ thống định vị theo kinh tuyến vĩ tuyến như bây giờ?

Quyên dừng lại, nhớ ra điều gì và tìm kiếm trên mạng.

- Đây rồi, Vòng cung trắc đạc Struve, Di sản thế giới được UNESCO tôn vinh năm 2005.

Quyên chăm chú đọc:

Trong lịch sử loài người, việc xác định kích thước, hình dạng của trái đất đã trở thành một trong những nội dung chính hàng đầu của triết học tự nhiên. Hẹp hơn, việc đo đạc địa hình để xác định ranh giới quốc gia, bố trí khu dân cư, công trình trọng điểm luôn là những vấn đề quan trọng của mỗi quốc gia.

Công việc này được cho bắt đầu từ thế kỷ thứ IV trước Công nguyên với phương pháp thô sơ bằng tay, đến đo đạc hiện đại ngày nay bằng vệ tinh.

Nổi tiếng nhất trong việc đo đạc xác định kích thước trái đất là Vòng cung trắc đạc Struve (Struve Geodetic Arc), được thực hiện từ năm 1816 đến năm 1851.

Vòng cung trắc địa Struve là một hệ thống được hình thành bởi các chuỗi đo đạc dạng tam giác, qua 10 quốc gia Belarus, Estonia, Latvia, Lithuania, Moldova, Na Uy, Nga, Phần Lan, Thụy Điển, Ukraine. Vòng cung kéo dài 2.820 km, bao gồm 258 hình tam giác với 265 điểm trạm đo chính. Vào thời điểm bấy giờ, việc đo lường chính xác một đoạn dài kinh tuyến giúp xác định kích thước và hình dạng chính xác của trái đất, thể hiện một bước quan trọng trong sự phát triển của khoa học trái đất.

Các điểm đo đạc được đánh dấu bằng các hình thức khác nhau: Lỗ khoan trên bề mặt đá; Dấu chạm khắc vạch chéo trên bề mặt đá; Đánh dấu bằng trụ đá hoặc gạch... Thậm chí xây dựng cả công trình tượng đài để đánh dấu và tưởng niệm.

Quyên tìm một tờ giấy A4, đặt trên mặt bàn và vẽ một hình chữ nhật. Từ điểm đầu phía Nam là chùa Nhất Trụ đến điểm đầu phía Bắc là Chùa Một Cột dài 84 km. Từ điểm đầu phía Đông là chùa Chuông đến điểm cuối phía Tây là chùa Hương dài 33 km. Hình chữ nhật này có một diện tích khoảng 2772 km².

Nếu chia hình chữ nhật này theo lưới 1 km × 1 km sẽ có khoảng trên 2700 điểm giao. Nếu chia lưới này theo 3 km, tương đương với phạm vi một xã tại vùng Đồng bằng sông Hồng (có diện tích khoảng 9 km²) thì sẽ có khoảng 300 điểm giao. Trong phương án này ta phải cần khoảng 300 thạch trụ chính để đánh dấu những điểm giao hay mốc cơ bản của hệ

lưới. Từ đây có thể có các mốc phụ đánh dấu một số vị trí quan trọng.

Cô nhớ tới sách *“Cao Biên Tấu thư địa lý kiểu tự”*. Tại địa bàn Hà Nam, Nam Định, Thái Bình, Ninh Bình có tổng cộng 458 huyệt đạo hay kho báu, bình quân khoảng 10 km² có một huyệt đạo. Nếu một huyệt đạo cần một thạch trụ đánh dấu, thì khu vực mà Quyên đang nghiên cứu cũng phải cần khoảng 270 thạch trụ chính để định vị.

Quyên dừng lại, nghĩ một chút và lấy điện thoại gọi điện cho Hiếu, muốn được gặp anh trai Hiếu.

Sau một lúc Hiếu gọi điện trả lời: Hai hôm nữa là chủ nhật, Hiếu và anh trai có việc lên Thái Nguyên, khi về qua Hà Nội có thể gặp được. Thời gian gặp vào lúc 11 giờ trưa tại nhà hàng ven Hồ Tây - nơi mà trước đây lớp sinh viên của Hiếu và Quyên thường hay tổ chức liên hoan khi có dịp.

*

* *

Hai hôm sau. Tại một nhà hàng ven Hồ Tây.

Quyên và Tuấn Anh đứng chờ tại cổng nhà hàng. Một lúc sau thì xe của Nghĩa và Hiếu tới.

Bốn người sau khi chào hỏi, đi vào nhà hàng và tới bàn ăn đã đặt sẵn. Tuấn Anh còn chuẩn bị cả rượu vang để chào đón khách.

Quyên nhận thấy, Nghĩa, anh trai Hiếu là một người vui vẻ, hoạt bát và tích cực. Mặc dù còn trẻ, song con người đã toát ra một thứ tình cảm gần bó mạnh mẽ với mọi người xung quanh, luôn trở thành trung tâm của sự chú ý, làm ai cũng muốn gần gũi và kết thân làm bạn.

Do Tuấn Anh và Hiếu phải lái xe, nên uống nước ngọt. Nghĩa và Quyên uống rượu vang do Tuấn Anh chuẩn bị. Họ vừa ăn vừa nói chuyện.

Mọi thứ chuyện trên đời cuối cùng vẫn dẫn đến câu chuyện liên quan đến luận án của Quyên.

Quyên mở lời trước:

- Anh Nghĩa, hiện em đang làm luận án tiến sĩ. Công việc phải thu thập rất nhiều tài liệu. Hiếu đã gửi cho em một số tài liệu của anh. Rất cảm ơn anh.

- Không có gì. Hiếu cũng đã kể về công việc của em. Bọn em thật may mắn, được học hành đến nơi đến chốn, công việc chắc chắn. Còn anh thì cứ loay hoay, vừa làm vừa tìm đường. Lúc nào cũng lo lắng; được ngày nào hay ngày ấy.

Quyên kể tóm tắt công việc của cô đang làm, liên quan đến kiến trúc kho báu.

Nghĩa nhìn Hiếu cười và nói:

- Em đang nghiên cứu những vấn đề mà anh và Hiếu thật sự không hiểu lắm.

Quyên cũng cười theo và nói tiếp:

- Vâng, đây là công việc của riêng em thôi mà. Trước đây, khi chưa có bản đồ kinh tuyến, vĩ tuyến, người xưa phải dựa vào các đặc điểm địa hình như núi, sông, từ đó có thuật Phong thủy. Em cho rằng, ngoài việc định vị theo nguyên tắc địa hình, người xưa còn có thể định vị theo một hệ lưới với các mốc được đánh dấu bởi thạch trụ.

Quyên mở sơ đồ mạng lưới định vị địa điểm và nói:

- Em thử lập một sơ đồ định vị theo hệ lưới, tại vùng có liên quan đến luận án của em, trong đó có Hà Nội, Hà Nam, Hưng Yên và Ninh Bình. Một số vị trí thạch trụ mà anh đã đánh dấu trùng với điểm mốc của hệ lưới này. Có một số thạch trụ khác nằm rải rác mà không có được lý giải. Em muốn hỏi xem anh có ý tưởng nào không?

Nghĩa cầm sơ đồ, nghĩ một chút và nói:

- Trên đỉnh của các thạch trụ mà anh sưu tầm được thường có hai hàng chấm tròn. Anh thấy, các cột trụ có hàng chấm tròn thứ nhất giống nhau thì được tập trung trong một khu vực. Anh chưa thật rõ về hàng chấm tròn thứ hai. Có thể là: Hàng chấm tròn thứ nhất liên quan đến hệ lưới gốc của em. Hàng chấm tròn thứ hai liên quan đến hệ lưới thứ cấp. Giống như anh bán hàng vậy, có đại lý cấp 1 và đại lý thứ cấp.

Hiếu cười, nâng cốc nước ngọt về phía Nghĩa và nói:

- Anh mà học đại học chắc em không thể theo kịp. Nghe Quyên nói, em chẳng rõ gì cả, mà anh lại hiểu và có ý kiến.

- Mình cũng không hiểu gì cả. Tuấn Anh phụ họa.

Quyên tiếp tục:

- Theo giả định của em, các mốc chính có đến khoảng 300 mốc, tức là có tới 300 thạch trụ. Theo truyền thuyết, thời vua Đinh Tiên Hoàng đã cho dựng 100 thạch trụ, 200 thạch trụ còn lại có thể được dựng sau này.

Nghĩa nói:

- Quyên gửi lại cho anh sơ đồ này, anh sẽ thử tìm hiểu và định vị lại địa điểm của thạch trụ.

- Vâng, em sẽ chuyển cho anh, trên mạng. Em sẽ hỏi địa chỉ của anh từ Hiếu.

Mọi người vừa ăn, vừa trò chuyện. Bát của Quyên đầy ắp vì ai cũng muốn gấp cho cô, mà cô lại chỉ tập trung vào nói, chứ không mấy đụng đũa.

Quyên tiếp tục:

- Nhờ có các điểm mốc thạch trụ này mà người dân địa phương xây dựng các tuyến đường tưới tiêu, xây dựng công trình và cũng là mốc để chính quyền địa phương xác định ranh giới đất đai của các hộ dân để thu thuế.

Hiếu thêm vào:

- Thật là tiếc, hệ thống này ngày nay đã không còn sử dụng nữa, tương tự như thước tằm trong xây dựng công trình kiến trúc. Các thạch trụ có lẽ chỉ còn lại như những di vật của quá khứ.

Quyên chậm rãi nói:

- Đúng vậy. Nếu chỉ nói tới các công trình xây dựng bình thường. Nhiều công trình cổ xưa còn lại cả tàn tích móng, tường, chi tiết trang trí bằng đá như một quyển sách mở cho các nhà khảo cổ học tra cứu. Song, nếu các thạch trụ này lại là điểm định vị hệ thống Kiến trúc kho báu thì vấn đề lại khác hẳn. Nó sẽ không chỉ thu hút những người ham mê sưu tập đồ cổ mà còn cuốn hút ghê gớm những kẻ săn lùng kho báu, không phải ở trong nước mà có khi đến từ nước ngoài.

Hiếu im lặng và mặt thần ra vì điều gì đó.

Quyên cười và nói:

- Đây chỉ là giả định của em thôi. Nói nhiều quá làm mọi người quên cả ăn.

Quyên cầm lấy cốc và nói:

- Anh Tuấn Anh rót rượu vào cốc của anh Nghĩa. Chúng ta nâng cốc nhân buổi gặp mặt. Chúc mọi điều tốt lành!.

*

* *

Sau bữa ăn, cả bốn người ra bàn trà, uống cà phê. Nghĩa ngồi cạnh Quyên.

Quyên bảo Tuấn Anh lấy điện thoại mở một bức ảnh, sau đó đưa cho Nghĩa:

- Anh có quen người này không?

- Đây là anh Cường, làm việc tại một công ty Hồng Kông. Anh hay bán cho công ty của anh Cường một số sản phẩm đá,

trong đó có thạch trụ. Anh rất có ấn tượng tốt về anh Cường. Em có vấn đề gì với người này sao?

- Không. Em tình cờ biết và hỏi cho vui vậy.

Nghĩa nói tiếp:

- Anh Cường chỉ là nhân viên của một Tập đoàn người Trung Quốc thôi. Thông qua sự giới thiệu của anh Cường, anh đã gặp một trong những vị lãnh đạo của họ. Cảm nhận về họ làm anh không thể ngừng suy nghĩ. Không phải là họ có nhiều tiền, nhiều công nghệ để làm ra sản phẩm có khả năng cạnh tranh trên thị trường; cũng không phải họ là doanh nghiệp lớn, còn anh là một doanh nghiệp siêu nhỏ, mà cách họ suy nghĩ và hành xử có nhiều hàm ý. Thật sự họ vượt tầm của anh nhiều bậc. Họ có khát vọng của người dám làm việc lớn. Họ làm việc với ta như với tư cách của bề trên. Chưa kể, còn nhận thấy sự tàn bạo lóe lên trong ánh mắt của họ, ánh mắt của ông chủ dành cho kẻ đầy tớ. Ông chủ người Trung Quốc có vẻ thiện cảm đôi chút với anh. Một lần ông ta khen anh là người đáng hoàng. Anh cũng không thật sự hiểu hết cái nghĩa đáng hoàng mà ông ta nói ra. Nhưng khi hợp tác với họ, anh chỉ nghĩ rằng: Việt Nam là ngôi nhà của anh. Anh là chủ nhà. Họ là khách đến đây làm ăn. Anh và họ cùng tìm hiểu nhau. Nếu họ không thân thiện hợp tác, rồi họ sẽ phải rời khỏi ngôi nhà của anh.

Mọi người im lặng, suy nghĩ của Nghĩa cũng làm xáo trộn suy nghĩ của mỗi người.

Nghĩa nói tiếp:

- Khi làm việc với họ, anh cũng bắt đầu phải suy nghĩ: Mình cũng phải mạnh thì mới chơi đáng hoàng được với kẻ mạnh; Thay vì chia rẽ, tranh giành nội bộ giữa mấy vị doanh nghiệp Việt với nhau, nên hợp tác lại. Thay vì chỉ chọn người thân quen trong gia đình, bạn bè để cùng làm ăn, nên tìm kiếm,

chơi được cả với những người tài trong thiên hạ. Thay vì chỉ nghĩ luẩn quẩn, làm những việc quen thuộc lỗi thời, nên nghĩ cả đến những việc rộng lớn hơn mà xã hội đang cần. Nếu không sẽ lụi tàn.

Nghĩa dừng lại nhìn Quyên rồi nói tiếp:

- Anh muốn mở rộng công ty chế tác đồ đá trang trí. Song cảm thấy có nhiều khó khăn phải vượt, không phải về vốn mà về thị trường, tạo sản phẩm gì, bán cho ai để có tiền. Quyên có ý tưởng gì về cái này không?

- Những suy nghĩ của anh cũng làm cho em phải điều chỉnh lại một vài cách tiếp cận. Em có tham gia vào chương trình về khởi nghiệp. Em thấy có nhiều ý tưởng hay xu hướng khởi sự kinh doanh trong lĩnh vực trang trí nội thất sân vườn rất hay.

Quyên thấy Nghĩa có vẻ chăm chú lắng nghe. Cô nói tiếp:

- Anh có thể kết hợp với một nhóm kiến trúc sư, lập một trang web liên quan đến nội, ngoại thất. Nhóm kiến trúc sư sẽ cùng anh nghiên cứu các mẫu mã sản phẩm trang trí bằng đá đặt trong nhà, ngoài sân vườn với kích thước, hình dáng, biểu tượng phù hợp. Họ cùng anh liên hệ với các công ty trang trí nội, ngoại thất tại Hà Nội và các địa phương khác để giới thiệu sản phẩm dạng 3D trên web. Lợi nhuận của sản phẩm anh sẽ chia cùng họ, theo đóng góp của mỗi bên đối với từng mặt hàng sản phẩm. Như vậy, công ty của anh không chỉ có 10 sản phẩm, mà có thể có đến 100 sản phẩm, không phải bán cho một vài vị khách hàng tại địa bàn tỉnh Hà Nam, mà cho nhiều khách hàng có tiền tại địa bàn có nhu cầu lớn như Hà Nội, thậm chí xuất khẩu.

- Đây có thể là một hướng đi mới cho sự phát triển của công ty của anh. Nghĩa nói.

- Là một đề xuất hay!. Hiếu bổ sung.

- Em sẽ giúp anh tính toán bài toán về đầu tư. Tuấn Anh thêm vào.

- Em sẵn sàng giới thiệu một số nhóm kiến trúc sư chuyên làm nội thất để anh bàn về việc hợp tác. Em cũng có một người bạn chuyên về công nghệ thông tin, sẽ hỗ trợ thiết kế giao diện web cho anh. Quyên đề nghị tiếp.

Bỗng nhiên, Quyên khởi xướng:

- Đây cũng gần Chùa Một Cột, em muốn dẫn anh Nghĩa đến thăm chùa.

*
* *

Cả bốn người lên hai xe chạy dọc theo đường Thụy Khuê, lên đường Hoàng Hoa Thám, rẽ xuống đường Ngọc Hà, tới Chùa Một Cột. Sau khi gửi xe, cả bốn người đi bộ vào thăm chùa.

Quyên đi cùng với anh Nghĩa. Phía sau là Tuấn Anh và Hiếu. Quyên giải thích về những điều mà mình biết về Chùa Một Cột. Đây không chỉ là một ngôi chùa thờ Phật thông thường mà còn là một ngôi đền thờ báu vật của người Việt. Sau khi đi vòng quanh Chùa Một Cột, cả bốn người đi sang thăm và thắp hương tại Chùa Diên Hựu.

Nghĩa muốn chụp ảnh lưu niệm. Cả bốn người liền quay lại Chùa Một Cột. Nghĩa lấy điện thoại di động, nhờ một du khách chụp ảnh cả 4 người bên chùa và nhờ Hiếu chụp riêng cho mình một kiểu ảnh.

Nghĩa ngẩng nhìn Chùa Một Cột, nhìn rộng ra xung quanh tới Quảng trường Ba Đình, Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh và nhà Quốc hội. Rồi đứng tần ngần một lúc như vương vào những suy nghĩ gì đó mà dứt không ra. Cả ba kiên nhẫn chờ.

Cuối cùng, Nghĩa nói:

- Tuần sau, mình sẽ bố trí để anh em công ty lên thăm Chùa Một Cột.

*

* *

Trên đường về Hà Nam, Hiếu lái xe. Nghĩa ngồi lặng im, chìm vào suy nghĩ của riêng mình.

Hiếu mở lời trước:

- Thật sự, em cũng vẫn chưa tin vào kiến trúc kho báu như Quyên nói. Nhưng anh cũng cần nhắc việc thu gom và bán thạch trụ.

- Anh không làm thì những kẻ khác cũng thu gom và bán thôi. Bán cho ai họ không quan tâm, chỉ miễn được nhiều tiền. Họ cũng như anh không thật sự tin vào kho báu của người xưa. Song anh khác họ ở chỗ là tính trước. Nguồn thạch trụ này không thể vô hạn và đến một lúc nào đó sẽ hết vai trò. Anh chỉ thấy rõ một điều: Người Trung Quốc thu mua thạch trụ không phải là kiểu mua di vật, cổ vật hay báu vật, mà họ mua để xác định địa điểm đặt thạch trụ, nhằm cho một mục đích khác.

Nghĩa tiếp tục:

- Tồn tại bằng cách nào. Phải sớm thay đổi, trước hết là tìm kiếm ý tưởng. Anh thấy ý tưởng của Quyên, bạn em rất đáng chú ý. Em tìm một kiến trúc sư cho công ty của anh.

- Vâng, em sẽ tìm trong đám bạn bè học cùng lớp và nhờ Quyên tìm giúp. Hiếu nói:

- Em tìm kiếm thông tin về cụm công nghiệp cho doanh nghiệp vừa và nhỏ gần thành phố Phú Lý. Anh muốn thuê một lô đất rộng khoảng 2000 m², để xây dựng một cơ sở sản xuất hàng loạt. Thiếu tiền sẽ vay vốn ngân hàng. Không mua lô đất xây biệt thự nữa. Phải tiết kiệm.

- Em sẽ tìm địa điểm phù hợp cho anh. Đây cũng là lĩnh vực của em trong Sở Xây dựng.

- Điều quan trọng là khi đã rõ việc, thì phải làm sớm, làm nhanh và làm hết sức mình.

Im lặng một lúc, Nghĩa nói:

- Anh thật sự đã sai lầm.

Nghe câu nói này từ anh trai, Hiếu vô cùng ngạc nhiên, vì trong vốn từ của Nghĩa không có chỗ cho từ "*sai lầm*". Hiếu chờ anh trai giải thích.

- Sai lầm vì quá chủ quan, kém hiểu biết và chậm thay đổi. Anh vẫn nghĩ là mình đã làm tốt trách nhiệm với mọi người trong công ty bằng việc làm và trả lương đầy đủ. Thậm chí còn cho rằng đã làm tốt hơn nhiều so với các ông chủ khác. Lần đầu tiên được đến thăm Chùa Một Cột, được nhìn, ngắm và đưa hình ảnh biểu tượng chùa vào trong tận óc. Lại được nghe Quyên, bạn em giới thiệu rất cụ thể về những điều tiền nhân đã làm. Mới thấy ta thật thảm hại. Anh và mọi người trong công ty có lẽ như đàn linh cẩu, gắn kết lại với nhau chỉ để tranh đoạt miếng thịt thừa của đàn sư tử. Tất cả xoay quanh chuyện miếng ăn và chỗ ngủ trong kiếp đời này. Có tự hào cũng chỉ là thứ tự hào về miếng ăn nhiều hơn và chỗ ngủ rộng hơn mà thôi. Còn nữa, mọi người trong công ty của anh cũng phải được biết, cuộc sống hạnh phúc của họ là theo ý họ, chứ không phải bị bắt buộc theo kiểu hạnh phúc của anh. Anh đang tước đi sự tự do và bình đẳng của chính họ.

Nếu về quy mô và độ khó, anh và mọi người trong công ty hoàn toàn có thể dựng được một công trình như Chùa Một Cột. Tại sao tiền nhân ta lại bỏ công của ra để dựng một công trình truyền cho con cháu, đến thế hệ ta đây đã ngàn năm? Sao tiền nhân không để mặc cho thế hệ sau ai nấy tự mà làm cho mình? Quốc gia phải có những công trình để mọi người dân dựa vào, hướng vào. Có lẽ đó mới là quốc gia trường tồn.

Chùa Một Cột là báu vật về tinh thần và lực lượng của các bậc tiền nhân xây dựng cho anh và cho mọi người dân Việt. Tại sao anh lại không biết, nhân viên của công ty anh lại không biết để mà dựa vào?

Tóm lại, trên đời này còn nhiều điều đáng để ta suy nghĩ, còn nhiều điều đẹp đẽ, cao quý đáng để ta nương tựa vào đó mà đối chọi với các khó khăn đến từ bên ngoài. Tại sao ta lại bỏ qua? Càng nghĩ càng thấy tức bời chính mình.

Em cũng đã nghe anh kể về chuyện chú Đạt rồi. Nếu chú đến đây thăm Chùa Một Cột, chắc hẳn chú sẽ nghĩ khác. Chú sẽ thay đổi, dựa vào đó mà chiến đấu đến cùng, chứ không thể buông xuôi như hiện tại là luôn nghĩ đến cái chết khi 60 tuổi. Sống như vậy, có khác gì đã chết đâu. Chỉ còn duy trì cái thể xác, trong đó làm gì có tinh thần, chỉ như một tượng đá vậy. Phí cả một kiếp người Việt.

Chủ nhật tuần sau, anh sẽ thuê một chuyến xe chở anh em trong công ty của anh và của chú Đạt đi tham quan Chùa Một Cột và quảng trường Ba Đình. Anh sẽ đưa cả vợ anh và cháu nhỏ đi cùng.

- Em sẽ dẫn cả người yêu em cùng đi.